

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1712 oraz z 2025 r. poz. 321, 368, 620 i 769) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10 w ust. 1 pkt 11 otrzymuje brzmienie:
„11) za zgodą osoby zainteresowanej – uczestnictwo w postępowaniu przed sądem pracy w sprawach o ustalenie istnienia stosunku pracy;”;
- 2) w art. 11:
 - a) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:
„7a) stwierdzania istnienia stosunku pracy w sytuacji kiedy zawarto umowę cywilnoprawną w warunkach, w których zgodnie z art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, powinna być zawarta umowa o pracę;”;
 - b) pkt 8 otrzymuje brzmienie:
„8) skierowania wystąpienia lub wydania polecenia, w razie stwierdzenia innych naruszeń niż wymienione w pkt 1–7a, a także wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do osób odpowiedzialnych.”;
- 3) w art. 13:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) pracodawcy – a w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kontroli legalności zatrudnienia oraz zawierania umów cywilnoprawnych w warunkach, w których zgodnie z art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy powinna być zawarta umowa o pracę, także niebędący pracodawcami

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.

przedsiębiorcy i inne jednostki organizacyjne – na rzecz których jest lub w okresie jednego roku poprzedzającego dzień rozpoczęcia kontroli była świadczona praca przez osoby fizyczne, w tym przez osoby prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą, bez względu na podstawę świadczenia pracy,”

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) przedsiębiorcy i inne jednostki organizacyjne, na rzecz których w ramach prowadzonej przez te podmioty działalności w okresie jednego roku poprzedzającego dzień rozpoczęcia kontroli:

a) jest lub było wykonywane zlecenie,

b) są lub były świadczone usługi przez przyjmującego zlecenie lub świadczącego usługi

– w zakresie wypłacania takim osobom wynagrodzenia w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773),”;

4) w art. 14 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w zakresie niezbędnym do realizacji zadań Państwowej Inspekcji Pracy; ”;

5) po art. 14 dodaje się art. 14a w brzmieniu:

„Art. 14a. 1. Państwowa Inspekcja Pracy udostępnia Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych:

1) ustalone podczas kontroli dane dotyczące podmiotu kontrolowanego obejmujące:

a) numer NIP,

b) numer regon,

c) nazwę podmiotu kontrolowanego,

d) adres siedziby, w tym miejsca wykonywania pracy, jeżeli podmiotem powierzającym pracę jest agencja zatrudnienia,

e) datę kontroli,

f) wysokość kwoty wskazanej w nakazie inspektora pracy, o którym mowa w art. 11 pkt 7,

g) wysokość kwoty wskazanej w skierowanym wystąpieniu lub wydanym poleceniu o których mowa w art. 11 pkt 8,

h) wysokość kwoty wskazanej w skierowanym wystąpieniu lub wydanym poleceniu o których mowa w art. 11b,

i) imię, nazwisko, numer PESEL, osób, których dotyczy decyzja wydana na podstawie art. 11 pkt 7a,

2) ustalone podczas kontroli dane dotyczące osób wykonujących pracę obejmujące:

- a) imię i nazwisko osoby wykonującej pracę,
- b) numer PESEL,
- c) obywatelstwo,
- d) okres wykonywanej pracy,
- e) dane podmiotu powierzającego wykonywanie pracy,
- f) rodzaj zawartej umowy

– w zakresie niezbędnym do realizacji zadań określonych w art. 68 ust. 1 pkt 1 i 6, art. 68ac oraz art. 71 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350, z późn. zm.²⁾).”;

6) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i formy współdziałania niektórych organów z Państwową Inspekcją Pracy w zakresie prawa pracy oraz legalności zatrudnienia,
- 2) tryb zawiadamiania, stosownie do zakresu właściwości, o stwierdzonym w toku kontroli naruszeniu przepisów, a także o podjętych w tym zakresie decyzjach i działaniach,
- 3) sposób wymiany danych z systemów teleinformatycznych organów,
- 4) tryb prowadzenia wspólnych kontroli oraz kontroli na wniosek organu współdziałającego,
- 5) zakres i tryb przekazywania posiadanych wyników badań i pomiarów czynników środowiska pracy lub ich przeprowadzania oraz sporządzania opinii i stanowisk na wniosek organu współdziałającego,
- 6) zasady udzielania wzajemnej pomocy w zakresie prowadzonych postępowań

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 622, 769, 820, 1083, 1160 i ...).

– uwzględniając potrzebę współdziałania i wymiany informacji pomiędzy niektórymi organami w zakresie prawa pracy, w tym bezpieczeństwa i higieny pracy oraz legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej w celu poprawy praworządności w stosunkach pracy i zapobieganiu naruszeniom prawa.”;

7) w art. 18 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) opracowywanie rocznych i wieloletnich programów działania Państwowej Inspekcji Pracy na podstawie analizy ryzyka;”;

8) w art. 19 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) wydawanie decyzji, o których mowa w art. 11 pkt 5 i 7a;”;

9) w art. 23:

a) w ust. 1:

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) żądania od podmiotu kontrolowanego – w uzasadnionych przypadkach, jeżeli nie stoi to w sprzeczności z celem kontroli – przeprowadzenia oględzin obiektów, pomieszczeń, stanowisk pracy, maszyn i urządzeń oraz przebiegu procesów technologicznych i pracy przy zastosowaniu urządzeń technicznych umożliwiających przekaz telekomunikacyjny, a w szczególności urządzeń umożliwiających dwukierunkową łączność w czasie rzeczywistym, pozwalających na przesyłanie obrazu lub obrazu i dźwięku pomiędzy uczestnikami czynności kontrolnej, udostępnionych do tego celu przez organ Państwowej Inspekcji Pracy;”;

– w pkt 5a po wyrazach „w ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług”, dodaje się wyrazy „lub dostarczania ich w postaci elektronicznej”;

– pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) wykonywania niezbędnych dla celów kontroli odpisów lub wyciągów z dokumentów, kopii dokumentów w postaci elektronicznej, jak również zestawień i obliczeń sporządzanych na podstawie dokumentów a w razie potrzeby żądania ich od podmiotu kontrolowanego;”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przesłuchanie kontrolowanego lub świadka może nastąpić przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku. Przesłuchanie

utrwała się za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk. Z przesłuchania sporządza się protokół, którego treść ograniczona jest do zapisu najbardziej istotnych oświadczeń osób biorących w nim udział. Zapis obrazu i dźwięku stanowią załącznik do protokołu.”;

10) w art. 26 dodaje się ust. 5–7 w brzmieniu:

„5. W uzasadnionych przypadkach, jeżeli nie stoi to w sprzeczności z celem kontroli, kontrola lub poszczególne czynności kontrolne mogą być przeprowadzone w sposób zdalny za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 366 i 820) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2024 r. poz. 1513).

6. Prowadzenie kontroli lub poszczególnych czynności kontrolnych w sposób zdalny nie ogranicza korzystania przez inspektora pracy z uprawnień wynikających z ust. 1 i 2 oraz art. 23 ust. 1.

7. W przypadku kontroli, o której mowa w ust. 5, okazanie legitymacji służbowej oraz przekazanie upoważnienia do przeprowadzania kontroli odbywa się z pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, umożliwiającym jednocześnie przekazywanie obrazu i dźwięku.”;

11) w art. 31:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustalenia kontroli są dokumentowane, z zastrzeżeniem ust. 10, w protokole kontroli sporządzonym na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej.”,

b) w ust. 2 pkt 16 otrzymuje brzmienie:

„16) datę i miejsce podpisania protokołu przez inspektora pracy przeprowadzającego kontrolę.”,

c) ust. 3–5 otrzymują brzmienie:

„3. Protokół podpisuje inspektor pracy przeprowadzający kontrolę.

4. Podmiotowi kontrolowanemu przysługuje prawo zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole.

5. Zastrzeżenia należy zgłosić na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej w terminie 7 dni od dnia przedstawienia protokołu.”,

- d) uchyla się ust. 7–8,
 - e) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Protokół kontroli inspektor pracy przeprowadzający kontrolę przekazuje podmiotowi kontrolowanemu. Protokół w postaci papierowej sporządza w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.”,
 - f) po ust. 10 dodaje się ust. 10a w brzmieniu:

„10a. Notatkę urzędową sporządza się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej.”;
- 12) w art. 33 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) wstępuje do postępowania w sprawach, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 11;”;
- 13) w art. 34:
- a) ust. 1 i 1a otrzymują brzmienie:

„1. Decyzje, o których mowa w art. 11 pkt 1–7a i art. 11a, są wydawane na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej.

1a. Decyzje, o których mowa w art. 11 pkt 1–4, mogą być wydawane w formie ustnej lub w postaci wpisu do dziennika budowy.”,
 - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Decyzje, o których mowa w ust. 1 i 1a, wydane na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej albo w formie wpisu do dziennika budowy, z uwzględnieniem ust. 2a i 2b, zawierają:

 - 1) oznaczenie organu Państwowej Inspekcji Pracy;
 - 2) datę wydania;
 - 3) oznaczenie strony lub stron;
 - 4) powołanie podstawy prawnej;
 - 5) rozstrzygnięcie;
 - 6) termin usunięcia stwierdzonych uchybień;
 - 7) pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych;
 - 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji.”,
 - c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2e w brzmieniu:

„2a. Do decyzji, o których mowa w art. 11 pkt 7a, nie stosuje ust. 2 pkt 6.

2b. Rozstrzygnięcie decyzji, o której mowa w art. 11 pkt 7a zawiera:

- 1) rodzaj zawartej pomiędzy stronami umowy o pracę;
- 2) datę zawarcia umowy o pracę i datę rozpoczęcia pracy;
- 3) rodzaj pracy;
- 4) miejsce wykonywania pracy;
- 5) wymiar czasu pracy;
- 6) wysokość wynagrodzenia za pracę.

2c. Jeżeli zgromadzony przez okręgowego inspektora pracy materiał dowodowy nie pozwala na ustalenie wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ust. 2b pkt 6, w decyzji, o której mowa w art. 11 pkt 7a, wskazane zostanie minimalne wynagrodzenie za pracę, o którym mowa w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

2d. Decyzja, o której mowa w art. 11 pkt 7a, podlega natychmiastowemu wykonaniu w zakresie skutków, jakie przepisy prawa pracy wiążą z nawiązaniem stosunku pracy oraz obowiązkami w zakresie podatków i ubezpieczeń społecznych powstałymi od dnia jej wydania. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania decyzji w tym zakresie.

2e. Wykonanie decyzji, o której mowa w art. 11 pkt 7a, podlega wstrzymaniu w zakresie skutków, jakie przepisy prawa wiążą z:

- 1) obowiązkami w zakresie podatków powstałymi przed dniem wydania decyzji,
- 2) obowiązkami w zakresie ubezpieczeń społecznych powstałymi przed dniem wydania decyzji

– do dnia upływu terminu na wniesienie odwołania, a w przypadku wniesienia odwołania do dnia prawomocnego orzeczenia sądu.”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Decyzje wydawane ustnie, o których mowa w ust. 1a i polecenia, o których mowa w ust. 1b, wydaje się w celu usunięcia ujawnionych w toku kontroli uchybień, jeżeli mogą być one usunięte podczas trwania kontroli.

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Od decyzji inspektora pracy, o których mowa w art. 11 ust. 1–7 i art. 11a, wydanym na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej albo w formie wpisu do dziennika budowy, podmiotowi kontrolowanemu przysługuje odwołanie do okręgowego inspektora pracy właściwego dla miejsca wykonywania

czynności kontrolnych. Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od daty doręczenia decyzji.”,

f) po ust. 5 dodaje się ust. 5a–5d w brzmieniu:

„5a. Od decyzji okręgowego inspektora pracy, o której mowa w art. 11 pkt 7a, podmiotowi kontrolowanemu lub osobie, której praw i obowiązków dotyczy decyzja, przysługuje odwołanie do Głównego Inspektora Pracy.

5b. Odwołanie wnosi się na piśmie za pośrednictwem okręgowego inspektora pracy, który wydał decyzję, w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji.

5c. Główny Inspektor Pracy rozpoznaje odwołanie w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania. W wyniku rozpatrzenia odwołania Główny Inspektor Pracy może:

- 1) utrzymać w mocy zaskarżoną decyzję;
- 2) uchylić zaskarżoną decyzję w całości albo w części i orzec co do istoty sprawy;
- 3) uchylić zaskarżoną decyzję i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.

5d. Od decyzji Głównego Inspektora Pracy, o której mowa w ust. 5c, stronie przysługuje odwołanie na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620, 1172 i poz...);

14) w art. 35 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmiot kontrolowany, do którego została skierowana decyzja, o której mowa w art. 11 pkt 1–7a oraz art. 11a, ma obowiązek poinformowania o jej realizacji, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, odpowiedniego organu Państwowej Inspekcji Pracy z upływem terminów określonych w decyzji lub po ich uprawomocnieniu.”;

15) w art. 36 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wystąpienia, o których mowa w art. 11 pkt 8 i art. 11b, wydawane są na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620 i 1172) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 63¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 63¹. W sprawach o ustalenie istnienia stosunku pracy inspektorzy pracy mogą wstępować, za zgodą powoda, do postępowania w tych sprawach w każdym jego stadium.”;

2) w art. 460 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Zdolność sądową i procesową ma także pracodawca, chociażby nie posiadał osobowości prawnej, w sprawach z zakresu prawa pracy Główny Inspektor Pracy, a w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych organ rentowy i wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności.”;

3) w art. 461:

a) § 1¹ otrzymuje brzmienie:

„§ 1¹. Do właściwości sądów rejonowych, bez względu na wartość przedmiotu sporu, należą sprawy z zakresu prawa pracy o ustalenie istnienia stosunku pracy, o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia stosunku pracy, o przywrócenie do pracy i przywrócenie poprzednich warunków pracy lub płacy oraz łącznie z nimi dochodzone roszczenia i o odszkodowanie w przypadku nieuzasadnionego lub naruszającego przepisy wypowiedzenia oraz rozwiązania stosunku pracy, sprawy dotyczące kar porządkowych i świadectwa pracy oraz roszczenia z tym związane, a także sprawy dotyczące odwołań od decyzji Głównego Inspektora Pracy dotyczących stwierdzenia istnienia stosunku pracy w sytuacji kiedy zawarto z pracownikiem umowę cywilnoprawną w warunkach, w których zgodnie z art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy powinna być zawarta umowa o pracę.”;

b) po § 1¹ dodaje się § 1² w brzmieniu:

„§ 1². W sprawach odwołań od decyzji Głównego Inspektora Pracy dotyczących stwierdzenia istnienia stosunku pracy w sytuacji kiedy zawarto z pracownikiem umowę cywilnoprawną w warunkach, w których zgodnie z art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy powinna być zawarta umowa o pracę, właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd rejonowy, w którego obszarze właściwości ma siedzibę okręgowy inspektor pracy, który wydał decyzję w pierwszej instancji.”;

5) w art. 465 po § 1¹ dodaje się § 1² w brzmieniu:

„§ 1² Pełnomocnikiem Głównego Inspektora Pracy w sprawach, o których mowa w art. 461 § 1², może być pracownik Głównego Inspektoratu Pracy.”;

6) w art. 467 po § 4 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Jeżeli w sprawie, o której mowa w art. 461 § 1², okaże się, że występują istotne braki w materiale sprawy, a jego uzupełnienie w postępowaniu sądowym byłoby

połączone ze znacznymi trudnościami, przewodniczący może zwrócić Głównemu Inspektorowi Pracy akta sprawy w celu uzupełnienia tego materiału.”;

7) w art. 476 w § 1 po pkt 1¹ dodaje się pkt 1² w brzmieniu:

„1²) w których wniesiono odwołanie od decyzji Głównego Inspektora Pracy dotyczących stwierdzenia istnienia stosunku pracy w sytuacji kiedy zawarto z pracownikiem umowę cywilnoprawną w warunkach, w których zgodnie z art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy powinna być zawarta umowa o pracę;”;

8) w części pierwszej w księdze pierwszej w tytule VII w dziale III w rozdziale 2:

a) po tytule rozdziału dla dotychczasowej treści rozdziału wprowadza się oznaczenie i tytuł oddziału w brzmieniu:

„Oddział 1

Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy z wyłączeniem postępowań w sprawach odwołań od decyzji Głównego Inspektora Pracy dotyczących stwierdzenia istnienia stosunku pracy”;

b) po oddziale 1 dodaje się oddział 2 w brzmieniu:

„Oddział 2

Postępowanie w sprawach odwołań od decyzji Głównego Inspektora Pracy dotyczących stwierdzenia istnienia stosunku pracy

„Art. 477^{7b}. § 1. Odwołanie od decyzji Głównego Inspektora Pracy dotyczącej stwierdzenia istnienia stosunku pracy w sytuacji kiedy zawarto z pracownikiem umowę cywilnoprawną w warunkach, w których zgodnie z art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, powinna być zawarta umowa o pracę, wnosi się na piśmie za pośrednictwem Głównego Inspektora Pracy w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

§ 2. Odwołanie, o którym mowa w § 1, powinno zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji, zwięzłe przytoczenie zarzutów oraz wniosków i ich uzasadnienie oraz podpis odwołującego się.

§ 3. Jeżeli Główny Inspektor Pracy uzna odwołanie, o którym mowa w § 1, za słuszne, może zmienić lub uchylić zaskarżoną decyzję. W tym przypadku odwołaniu nie nadaje się dalszego biegu.

§ 4. Jeżeli odwołanie, o którym mowa w § 1, nie zostało uwzględnione, Główny Inspektor Pracy przekazuje je niezwłocznie do sądu wraz z kompletnymi i uporządkowanymi aktami

sprawy oraz stanowiskiem w sprawie odwołania, nie później niż w terminie 30 dni od dnia jego wniesienia.

§ 5. Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, o którym mowa w § 1, chyba że przekroczenie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się.

Art. 477^{7c}. § 1. Stronami postępowania są pracodawca i osoba, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja oraz Główny Inspektor Pracy.

Art. 477^{7d}. Nie jest dopuszczalne zawarcie ugody ani poddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego.

Art. 477^{7e} § 1. Zmiana, uchylenie, stwierdzenie nieważności lub stwierdzenie wygaśnięcia zaskarżonej decyzji przez Głównego Inspektora Pracy przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części.

§ 2. Jeżeli przed wszczęciem postępowania albo w toku tego postępowania wydana zostanie decyzja stwierdzająca istnienie stosunku pracy w zakresie objętym powództwem o ustalenie, sąd zawiesza postępowanie. Sąd umarza postępowanie w przypadku uprawomocnienia się decyzji albo wydania prawomocnego wyroku w sprawie odwołania od tej decyzji

Art. 477^{7f}. § 1. Sąd oddala odwołanie, o którym mowa w 477^{7b} § 1, jeżeli nie ma podstaw do jego uwzględnienia.

§ 2. W przypadku uwzględnienia odwołania, o którym mowa w 477^{7b} § 1, sąd zmienia w całości lub w części zaskarżoną decyzję Głównego Inspektora Pracy i orzeka co do istoty sprawy.

Art. 477^{7g}. Sąd drugiej instancji uchylając wyrok i poprzedzające go decyzje organów Państwowej Inspekcji Pracy może sprawę przekazać do ponownego rozpoznania okręgowemu inspektorowi pracy, który wydał zaskarżoną decyzję w pierwszej instancji.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277 i 807) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 281:

a) w § 1 wyrazy „podlega karze grzywny od 1000 zł do 30 000 zł” zastępuje się wyrazami „podlega karze grzywny od 2000 zł do 60 000 zł”,

b) w § 2 wyrazy „podlega karze grzywny od 1500 zł do 45 000 zł” zastępuje się wyrazami „podlega karze grzywny od 3000 zł do 90 000 zł”;

2) w art. 282:

a) w § 1 wyrazy „podlega karze grzywny od 1000 zł do 30 000 zł” zastępuje się wyrazami „podlega karze grzywny od 2000 zł do 60 000 zł”,

b) w § 3 wyrazy „podlega karze grzywny od 1500 zł do 45 000 zł” zastępuje się wyrazami „podlega karze grzywny od 3000 zł do 90 000 zł”;

3) w art. 283 w § 1 wyrazy „podlega karze grzywny od 1000 zł do 30 000 zł” zastępuje się wyrazami „podlega karze grzywny od 2000 zł do 60 000 zł”.

Art. 4. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111, 497, 621, 622, 769 i 820) w art. 297e w § 1 w pkt 8 na końcu dodaje się średnik i dodaje się pkt 9 i 10 w brzmieniu:

„9) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – w zakresie niezbędnym do realizacji zadań określonych w art. 68 ust. 1 pkt 1 i 6, art. 68ac i art. 71 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350, z późn. zm.³⁾);

10) organom państwowej inspekcji pracy – w zakresie niezbędnym do realizacji zadań określonych w art. 10 ust. 1 pkt 1, 3, 4, 14, 14aa i 15b ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1712 oraz z 2025 r. poz. 321, 368, 620, 769 i ..)”.

Art. 5. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 50:

a) w ust. 11 i 12 skreśla się wyrazy „oraz Państwowej Inspekcji Pracy”;

b) po ust. 13 dodaje się ust. 13a w brzmieniu:

„13a. Zakład udostępnia Państwowej Inspekcji Pracy, w postaci elektronicznej, dane:

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 622, 769, 820, 1083, 1160 i ...).

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 622, 769, 820, 1083 i 1160).

- 1) ubezpieczonego obejmujące:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości,
 - d) obywatelstwo,
 - e) kod i nazwę tytułu ubezpieczenia,
 - f) nazwę i dane identyfikacyjne płatnika,
 - g) datę powstania obowiązku ubezpieczeń społecznych,
 - h) datę zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych lub do ubezpieczenia zdrowotnego,
 - i) datę wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych lub z ubezpieczenia zdrowotnego,
 - j) rodzaje ubezpieczeń wraz z określeniem, czy dobrowolne, czy obowiązkowe,
 - k) kod wykonywanego zawodu,
 - l) kod pracy i okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze,
 - m) wymiar czasu pracy,
 - n) informację o podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne,
 - o) opłacone składki na ubezpieczenia społeczne za osoby prowadzące pozarolniczą działalność i osoby z nimi współpracujące,
 - p) informację o przekroczeniu rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
 - q) wykazane w imiennym raporcie miesięcznym przerwy w opłacaniu składek,
 - r) wypłacone świadczenia z ubezpieczenia chorobowego,
 - s) wypłacone jednorazowe odszkodowanie z ubezpieczenia wypadkowego, w powiązaniu z identyfikatorem podmiotu zatrudniającego, ustalonym procentem uszczerbku na zdrowiu, datą zaistnienia wypadku przy pracy albo stwierdzenia choroby zawodowej,
 - t) wypłacane świadczenia z ubezpieczenia emerytalnego i z ubezpieczeń rentowych,
 - u) imię i nazwisko oraz datę uzyskania lub utraty uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego przez członka rodziny,

- v) informacje dotyczące wyrejestrowania z ubezpieczeń z kodem przyczyny, kodem wygaśnięcia / trybu rozwiązania stosunku pracy / stosunku służbowego oraz kodem podstawy prawnej,
 - w) informacje zawarte w zaświadczeniu o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego (A1);
- 2) płatnika składek obejmujące:
- a) numer NIP,
 - b) numer REGON,
 - c) numer PESEL,
 - d) kod rodzaju działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD),
 - e) dane identyfikacyjne osób ubezpieczonych określone w pkt 1,
 - f) liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem, w tym śmiertelnie i ciężko,
 - g) liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia,
 - h) serię i numer dowodu osobistego albo paszportu, jeżeli płatnikowi składek nie nadano numerów NIP i REGON lub jednego z nich,
 - i) nazwę skróconą,
 - j) imię i nazwisko,
 - k) adres siedziby,
 - l) adres do korespondencji,
 - m) adres miejsca prowadzenia działalności,
 - n) liczbę cudzoziemców zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych,
 - o) obywatelstwo (obywatelstwa) cudzoziemca,
 - p) tytuł ubezpieczenia cudzoziemca,
 - q) stopę procentową składek na ubezpieczenie wypadkowe,
 - r) liczbę stanowisk pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze,
 - s) informacje dotyczące zmian danych płatnika,
 - t) informacje o wydanych zaświadczeniach w ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego (A1);
- 3) dotyczące umów o dzieło, o których mowa w art. 36 ust. 17
- w celu niezbędnym do realizacji ustawowych zadań w zakresie kontroli przestrzegania przepisów prawa pracy i przepisów dotyczących zatrudnienia.”;

2) po art. 68ab dodaje się art. 68ac:

„Art. 68ac. 1. Zakład prowadzi system teleinformatyczny służący do wymiany danych i informacji przekazanych przez Państwową Inspekcję Pracy oraz Krajową Administrację Skarbową w celu realizacji obowiązków wynikających z art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca – Prawo przedsiębiorców.

2. Dane i informacje, o których mowa w ust. 1, są udostępniane w drodze teletransmisji danych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

3. Szczegółowe warunki techniczne udostępniania i zakres danych i informacji, określa porozumienie zawarte pomiędzy Zakładem, Państwową Inspekcją Pracy i Krajową Administracją Skarbową.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2025 r. poz. 860) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 96:

a) § 1a otrzymuje brzmienie:

„§ 1a. W postępowaniu mandatowym, w sprawach:

1) w którym oskarżycielem publicznym jest właściwy organ Państwowej Inspekcji Pracy można nałożyć grzywnę w wysokości 5000 zł;

2) naruszeń wymienionych w art. 92f ust. 1 i w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1539, 1544 i 1855), w których oskarżycielem publicznym jest właściwy organ Inspekcji Transportu Drogowego, Policji, Krajowej Administracji Skarbowej lub Straży Granicznej można nałożyć grzywnę w wysokości do 2000 zł.”,

b) w § 1b, § 1ba, § 1bb i § 1bc wyrazy „nałożyć grzywnę w wysokości do 5000 zł” zastępuje się wyrazami „nałożyć grzywnę w wysokości do 10 000zł”.

Art. 7. 1.Główny Inspektor Pracy:

1) opracuje wieloletnią strategię budowania zdolności i poprawy warunków pracy Państwowej Inspekcji Pracy, zwaną dalej „strategią” obejmującą w szczególności:

a) sprostanie wyzwaniu nieobsadzonych wakatów;

b) wprowadzenia narzędzi informatycznych na potrzeby skutecznych kontroli;

c) opracowania:

- metod zarządzania i narzędzi oceny ryzyka, aby kontrole były ukierunkowane i skuteczne,
 - plan szkoleń dla pracowników w zakresie wdrażania nowych przepisów, standardów operacyjnych i narzędzi informatycznych.
- 2) przedłoży strategię do zatwierdzenia Rady Ochrony Pracy.
2. Rada Ochrony Pracy zatwierdza strategię w terminie 14 dni od dnia jej przekazania przez Głównego Inspektora Pracy. Termin ten dotyczy każdego kolejnego rozpatrzenia strategii w zmienionym brzmieniu po zgłoszonych przez nią uwagach.
3. Główny Inspektor Pracy uzyska zatwierdzenie strategii nie później niż do dnia 27 marca 2026 r.

Art. 8. Główny Inspektor Pracy do dnia 27 marca 2026 r.:

- 1) przeprowadzi audyt bezpieczeństwa informatycznego w Państwowej Inspekcji Pracy i sporządzi raport z audytu;
- 2) określi w drodze zarządzenia metody i standardy zarządzania kontrolami w Państwowej Inspekcji Pracy.

Art. 9. Główny Inspektor Pracy, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Szef Krajowej Administracji Skarbowej, najpóźniej do dnia 27 marca 2026 r., utworzą w drodze porozumienia i powołają międzyinstytucjonalny zespół zadaniowy do spraw oceny ryzyka w celu zwiększenia skuteczności kontroli Państwowej Inspekcji Pracy.

Art. 10. Główny Inspektor Pracy najpóźniej do dnia 31 marca 2025 r. przedłoży ministrowi właściwemu do spraw pracy strategię, raport z audytu, zarządzenie i porozumienie, o którym mowa odpowiednio w art. 8–10.

Art. 11. Do postępowań kontrolnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 12. Do umów cywilnoprawnych, o których mowa w art. 11 pkt 7a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na podstawie których świadczona jest praca, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i trwających w tym dniu, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 13. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 16 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 16 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu

nadany niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 14. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

Małgorzata Wójcik

Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego
w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

/-kwalifikowany podpis elektroniczny/